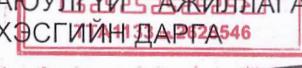
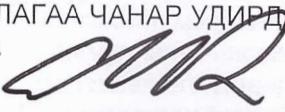
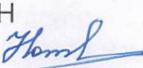
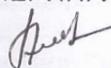

ТЕХНИК ХАНГАЛТ, НАВИГАЦИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБА БОЛОН НИСЭХИЙН
МЭДЭЭЛЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБА ХООРОНДЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААГ
ЗОХИЦУУЛАХ ЖУРАМ

БАРИМТЖУУЛАЛТ

	Албан тушаал, нэр, гарын үсэг	Огноо
Баталсан	<p>НИСЭХИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБАНЫ ДАРГА</p> <p>П. АРИУНГЭРЭЛ 2018.05.09</p> <p>ТЕХНИК ХАНГАЛТ, НАВИГАЦИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБАНЫ ДАРГА</p> <p>Д.БАЯРТОГОХ</p>	
Хянасан	<p>АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГАА ЧАНАР ХАНГАЛТЫН ХЭСГИЙН ДАРГА</p> <p>Д.ЭРДЭНЭБААТАР 2018.05.09</p> <p>ТЕХНИК ХАНГАЛТ, НАВИГАЦИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБАНЫ АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГАА ЧАНАР УДИРДЛАГЫН ХЭСГИЙН ДАРГА</p> <p>С.МОНХБАЯР 2018.5.8</p>	
Боловсруулсан	<p>НИСЭХИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБАНЫ НИСЭХИЙН ШУУРХАЙ МЭДЭЭЛЛИЙН ХЭСГИЙН НИСЭХИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН</p> <p>Н. НОРОВСҮРЭН 2018.05.02</p> <p>ТЕХНИК ХАНГАЛТ, НАВИГАЦИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБАНЫ ТЕХНИКИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТ, ИНЖЕНЕРИНГИЙН ХЭСГИЙН ДАРГА</p> <p>Г.БАТТӨГС</p>	

ӨӨРЧЛӨЛТИЙН БҮРТГЭЛ

Өөрчлөлтийн дугаар	Хэвлэсэн огноо	Өөрчлөлтийн товч утга	Хамаарах хэсэг, хуудас
01	2012.07.30	Нэгдүгээр хэвлэл	бүгд
02	2013.12.18	<p>Хоёрдугаар хэвлэл Энэхүү өөрчлөлтөөр дараах өөрчлөлтүүд орсон. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ИНЕГ-ын даргын 2013.05.01-ний 192 тоот тушаалын дагуу байгууллагуудын нэр өөрчлөгдсөн; - Ерөнхий хэсгээс ТХҮА-ны Ерөнхий зохицуулагч инженерийн ажлын байрны зааварт оруулах болсон тул хассан; - Томилогдсон мэдээлэгч, НМУБ-ын хариуцах үйл ажиллагаанд өөрчлөлт орсон; - Бусад хэсэгт өөрчлөлт орсон; 	бүгд
03	2016.01.06	<p>Гуравдугаар хэвлэл</p> <ul style="list-style-type: none"> - Байгууллагын нэр өөрчлөгдсөн; - 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.4 заалтуудад болон Хавсралт 2-т өөрчлөлт орсон; - 2.1.13, 2.1.15, 2.1.16, 2.1.17, 2.2.10, 2.2.11 заалтууд болон хавсралт 4 нэмэгдсэн; - 2.1.7 е, 2.1.8, 2.1.12, 2.2.10 заалтууд хасагдсан. - 3.4.1, 3.4.2, 3.4.3 заалтуудыг хамаарах хэсэгт оруулсан. 	бүгд
04	2016.08.30	<p>Дөрөвдүгээр хэвлэл Тус хэвлэлээр дараах өөрчлөлтүүдийг оруулав Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний байгууллагыг нисэхийн мэдээлэл/өгөгдлөөр хангах журам шинэчлэгдэн батлагдсан; - НМУБ-ыг нисэхийн өгөгдөл, нисэхийн мэдээллээр хангах ерөнхий журмын дагуу алба хоорондын журмын нэр өөрчлөгдсөн; - 2.1.10 заалт нэмэгдсэн. - 2.2.6 заалт, Хавсралт 1 болон 2-т өөрчлөлт орсон; 	бүгд
05	2017.03.22	<p>Тавдугаар хэвлэл Тус хэвлэлээр дараах өөрчлөлтүүдийг оруулав Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ИНЕГ-ын зохион байгуулалтын бүтэц өөрчлөгдсөн; - 2.1.10, 2.1.7 е заалтууд нэмэгдсэн; - 2.2.1 болон 2.2.2 заалтанд өөрчлөлт орсон 	бүгд
		Зургаадугаар хэвлэл	

ХАМТЫН АЖИЛЛАГААГ ЗОХИЦУУЛАХ ЖУРАМ

06	2018.05.02	Тус хэвлэлээр дараах өөрчлөлтүүдийг оруулав. Үүнд: -Хүснэгт 1, 2.1.7 е заалтанд өөрчлөлт орсон. 2.1.7 f, 2.2.10 заалт нэмэгдсэн.	бүгд
----	------------	--	------

АГУУЛГА

---

1. Ерөнхий зүйл
  - 1.1 Үндсэн зорилго
2. Харилцан ажиллагаа
  - 2.1 Томилогдсон мэдээлэгчийн хариуцах үйл ажиллагаа
  - 2.2 Нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний байгууллагын хариуцах үйл ажиллагаа
3. Бусад
  - 3.1 Журмын үл нийцлийг илтгэх
  - 3.2 Журмын хэрэгжилтэнд дүн шинжилгээ хийх
  - 3.3 Журамд өөрчлөлт оруулах
  - 3.4 Томилогдсон хариуцах ажилтнууд

1. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

1.1 Үндсэн зорилго

1.1.1 Энэхүү журмын зорилго нь Техник хангарт, навигацийн үйлчилгээний алба (цаашид томилогдсон мэдээлэгч гэх), Нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний алба (цаашид Нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний байгууллага гэх) хоорондын хамтын ажиллагааг зохицуулахад оршино.

2. ХАРИЛЦАН АЖИЛЛАГАА

2.1 Томилогдсон мэдээлэгчийн хариуцах үйл ажиллагаа

2.1.1 Томилогдсон мэдээлэгч нь НМУБ-ыг дараах өгөгдлүүдээр хангана. НМУБ-ыг нисэхийн мэдээлэл, өгөгдлөөр хангахдаа ИНЕГ-ын даргын 2016 оны 06 сарын 13-ны өдрийн A/414 тоот тушаалаар батлагдсан “Нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний байгууллагыг нисэхийн өгөгдөл, мэдээллээр хангах ерөнхий журам”-ыг баримтлана.

2.1.1.1 Түр шинж чанартай, NOTAM мэдээгээр зарлагдах мэдээлэл
Зөвхөн NOTAM мэдээгээр зарлагдах 3 сар буюу түүнээс доош хугацаатай түр шинж чанартай мэдээллүүд орно. Тухайлбал тоног төхөөрөмжийн ажиллах цагийн хуваарь, давтамж, дуудлага түр хугацаагаар өөрчлөгдөх, тоног төхөөрөмж түр хугацаагаар ажилгүй болох гэх мэт.

2.1.1.2 Түр шинж чанартай, NOTAM мэдээгээр зарлагдахгүй мэдээлэл
ИНД-175-ын 175.251-ийн (в)-д заасан NOTAM мэдээгээр зарлагдахгүй өгөгдлүүд болон энэхүү журмын 2.1.1.1-д зааснаас бусад Монгол Улсын нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглагддаг тоног төхөөрөмжүүдийн өгөгдлүүд орно.

2.1.1.3 Тогтмол шинж чанартай мэдээлэл
Монгол Улсын Нисэхийн мэдээллийн эмхтгэл (НМЭ)-д орох тогтмол шинж чанартай өгөгдлүүд орно.

ХҮСНЭГТ 1:
Тогтмол шинж чанартай өгөгдлийн жагсаалт

НМЭ-ийн хэсэг	Өгөгдлийн нэр	Зарлан мэдээлэгдэх нөхцлүүдийн товч утга
GEN 3.4.1	Хариуцах байгууллага/Responsible service	Хариуцах байгууллагын нэр, хаяганд өөрчлөлт орох, холбоо навигацийн үйлчилгээнд ашиглагдах ICAO-ийн баримт бичгүүдэд өөрчлөлт орох, GEN 1.7-д заасан ICAO-ийн баримт бичгүүдээс зөрүүтэй байдлуудад өөрчлөлт орох гэх мэт
GEN 3.4.2	Хариуцлагын бүс/Area of responsibility	Хариуцлагын бүсэд өөрчлөлт орох
GEN 3.4.3	Үйлчилгээний төрлүүд/Types of service	Радио навигацийн үйлчилгээ, хөдөлгөөнт/суурин үйлчилгээ, өргөн нэвтрүүлгийн үйлчилгээнд өөрчлөлт орох, ашиглагдаж буй хэлэнд өөрчлөлт орох гэх мэт
GEN 3.4.4	Шаардлага болон нөхцлүүд/Requirements and conditions	Ашиглагдаж буй холбооны үйлчилгээний шаардлага болон нөхцлүүдэд өөрчлөлт орох гэх мэт
GEN 3.4.5	Бусад/ Miscellaneous	АФТН шугамын сүлжээний мэдээллүүд/ Орон нутгийн нисэх буудлуудын хаягууд болон дотоодын AFTN хаягууд

- 2.1.1.4 Бэлэн байдлын мэдээ
Агаарын навигацийн үйлчилгээний байгууламжуудын ажиллагааны бэлэн байдлын өдөр тутмын мэдээ орно.
- 2.1.2 Түр шинж чанартай мэдээллийг NOTAM мэдээгээр зарлан мэдээлэх нөхцөл бүрдсэн тохиолдолд томилогдсон мэдээлэгч нь NOTAM мэдээ зарлахад шаардагдах өгөгдлүүдээр НМУБ-ыг хангах ба өгөгдлүүд нь Хавсралт 4-ийн шаардлагыг хангасан байна.
- 2.1.3 2.1.1.2-д заасан Монгол Улсын нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглагддаг тоног төхөөрөмжүүдийн нөхцөл байдлын талаарх түр шинж чанартай мэдээллийг энгийн текст мэдээгээр зарлан мэдээлэх нөхцөл бүрдсэн тохиолдолд томилогдсон мэдээлэгч нь шаардлагатай өгөгдлүүдээр НМУБ-ыг хангах ба өгөгдлүүд нь Хавсралт 4-ийн шаардлагыг хангасан байна.
- 2.1.4 Монгол Улсын НМЭ-д орох энэхүү журмын 2.1.1.3-д дурьдсан мэдээллүүдэд шинээр болон нэмэлт, өөрчлөлт орох тохиолдолд томилогдсон мэдээлэгч нь шаардлагатай өгөгдлийг НМУБ-д хүргүүлэх ба өгөгдлүүд нь дараах шаардлагуудыг хангасан байна.
- a) НМУБ-д өгөгдөл дамжуулах цаг хугацааны шаардлага
2.1.1.3-ын GEN 3.4.1-GEN 3.4.4 хэсгийн мэдээллүүд нь НМЭ-ийн энгийн Өөрчлөлт (AIP AMDT)-өөр өгөгдлийг хэвлэн тараах ба НМЭ-ийн GEN 3.1 дэх хүснэгтэд заасан хэвлэх өдрүүдийн боломжит өдөр хэвлэн гаргана.
- b) НМУБ-д өгөгдөл дамжуулах формат
НМЭ-д орох өгөгдлийг энэхүү журмын Хавсралт 3 дэх “Түүхий өгөгдөл хүлээн авах маягт”-аар дамжуулна. Түүхий өгөгдлийн маягтыг НМУБ-ын 70049838 дугаарын факс, aip@mcaa.gov.mn гэсэн цахим шуудангийн хаягаар дамжуулна эсхүл биечлэн хүргэнэ.
- 2.1.5 Томилогдсон мэдээлэгч нь агаарын навигацийн үйлчилгээний байгууламжуудын ажиллагааны бэлэн байдлын өдөр тутмын мэдээг энэхүү журмын Хавсралт 1-т үзүүлсэн форматаар зуны нислэгийн үед өдөр бүр нислэг эхлэхээс 1 цагийн өмнө, өвлийн нислэгийн үед 05 цаг 40 минутанд AFTN сүлжээгээр дамжуулна.
- 2.1.6 Орлуулж ашиглах тодорхой нөөц давтамжтай, тэр нь хэвийн ажиллаж байгаа бол агаар-газрын холбооны төхөөрөмж нь түр хугацаагаар ажиллагаагүй болох тохиолдолд NOTAM мэдээ зарлуулахгүй.
- 2.1.7 НМУБ-ын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж буй дараах тоног төхөөрөмж, систем, сүлжээний байнгийн бэлэн байдлыг хангаж ажиллана. Үүнд:
- a) AFTN сүлжээ, НМУБ-д ашиглагдаж буй AFTN-ний ZMUBZPZX, ZMUBYNYX гэсэн хаягтай 2 терминал;
- b) Телефон холбоо;
- c) Дотоод сүлжээ;
- d) Интернэт;
- e) Нислэгийн аюулгүй ажиллагаа, хяналт зохицуулалтын албандаа байрлах НМУБ-ын Нөөц ажлын байрны AFTN сүлжээний терминал (ZMUBYOYX), НМУ-ний автомат систем (eAIS)-ийн сүлжээний холболтууд, телефон холбоо, цахилгаан тэжээл;

- f) Улаанбаатар хотын олон улсын шинэ нисэх буудлын нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний нэгжийн НМУ-ний автомат системийн (eAIS) сервер болон терминал хоорондох сүлжээний холболт;
- 2.1.8 НМУБ-ын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж буй 2.1.7-д заасан тоног төхөөрөмж, систем, сүлжээнд гэмтэл, saat ал гарсан тохиолдолд шалтгааныг тогтоож, ажиллагааг сэргээх арга хэмжээг шуурхай авах ба техникийн эвдрэл, saatлын актыг тогтоож НМУБ-д албан тоотоор мэдэгдэнэ.
- 2.1.9 НМУБ-ын төхөөрөмжийн өрөөнд байрлах ТХНЯ-ны тоног төхөөрөмжийн хэвийн ажиллагааг хангаж, хугацаат техник үйлчилгээг хийж ажиллана.
- 2.1.10 AFTN сүлжээний сервер тоног төхөөрөмжийн засвар, техник үйлчилгээ нь НМУ-ний автомат систем (eAIS)-ийн холболтонд нөлөөлөх тохиолдолд НМУБ-ын 283135 дугаарын утсанд урьдчилан мэдэгдэж, хамтран ажиллана.
- 2.1.11 ТХНЯ нь НМУБ-аас ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу боломжтой эсэхийг харгалзан үзэж НМУ-ний автомат системийн тоног төхөөрөмжийн үйл ажиллагаанд ашиглагдах сүлжээний портоор ханган ажиллана.
- 2.1.12 НМУБ-д ашиглагдаж буй утас, факсын дугаарыг өөрчлөх тохиолдолд НМУБ-д албан бичгээр, түр хугацаагаар өөрчлөх зайлшгүй шаардлага гарсан тохиолдолд 283217 дугаарын утсаар НШМХ-ийн Нисэхийн мэдээллийн мэргэжилтэнд урьдчилан мэдэгдэнэ.
- 2.1.13 НМУБ-д ашиглагдаж буй олон улсын эрхтэй утасны нууц кодыг НШМХ-ийн даргин хүсэлтийг үндэслэн солино. Код солих хүсэлтийг 281628, 281641 дугаарын утсаар хүлээн авах ба нууц кодны нууцлалыг НШМХ-ийн дарга хариуцна.
- 2.1.14 Агаарын навигацийн үйлчилгээний байгууламжийн хугацаат техникийн үйлчилгээний жилийн хуваарийн файлыг өмнөх оны 12 дугаар сарын 25-ны дотор НМУБ-д хүргүүлнэ.
- 2.1.15 Албаны хэрэгцээнд ашиглагдах нислэгийн зураг шаардлагатай тохиолдолд хяналттай эсхүл хяналтгүйгээр авах нөхцөлийг тодорхойлсон хүсэлтийг НМУБ-д албан тоотоор хүргүүлнэ.
- 2.1.16 Монгол Улсын НМЭ-тэй холбоотой мэдээллийн лавлагааг НМУБ-ын НТМХ-ийн 283014 дугаарын утсаар болон aip@mcaa.gov.mn гэсэн цахим шуудангийн хаягаар авна.
- 2.1.17 Томилогдсон хариуцах ажилтан нь энэхүү журмын 2.1.1.3-д заасан Монгол Улсын НМЭ-д орсон тогтмол шинж чанартай өгөгдлүүдэд жилд 1-ээс доошгүй удаа дүн шинжилгээ хийж тайланг албан тоот эсхүл aip@mcaa.gov.mn гэсэн цахим шуудангийн хаягаар НМУБ-д хүргүүлнэ.
- 2.1.18 НМУБ-ын тоног төхөөрөмжийн хөргөлтийн төхөөрөмж /air-conditioners/-үүдийн үзлэг, техник үйлчилгээ хийлгэх хүсэлтийн дагуу хийж гүйцэтгэнэ.
- 2.1.19 Орон нутгийн нисэх буудлуудад ашиглагддаг холбоо, навигацийн тоног төхөөрөмжүүд болон цаг уурын ажиглалтын тоног төхөөрөмжтэй холбоотой мэдээллийн талаар тодруулга өгнө.

2.1.20 Мэдээлэл зарлуулахаар НМУБ-д өгч буй өгөгдөл нь алдаатай, зохих цаг хугацааны шаардлагыг хангаагүйгээс үүсэх хариуцлагыг томилогдсон мэдээлэгч хүлээнэ.

2.2 Нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний байгууллагын хариуцах үйл ажиллагаа

2.2.1 Томилогдсон мэдээлэгчээс ирүүлсэн шаардлага хангасан нисэхийн өгөгдөл, нисэхийн мэдээллээр Нисэхийн мэдээллийн нэгдсэн багцын элементүүдийг боловсруулсан тараана.

2.2.2 Томилогдсон мэдээлэгчээс шаардлага хангаагүй нисэхийн өгөгдөл, нисэхийн мэдээлэл ирүүлсэн тохиолдолд ТХНЯА-нд мэдэгдэнэ.

2.2.3 Томилогдсон мэдээлэгчээс энгийн текст мэдээгээр зарлуулахаар ирүүлсэн өгөгдлийг үндэслэн шаардлагатай хэрэглэгчдэд зарлан мэдээлэх ажлыг хийнэ.

2.2.4 2.1.1.3-д дурьдсан мэдээллүүд нь НМЭ-ийн энгийн Өөрчлөлт (AIP AMDT)-өөр өгөгдлийг хэвлэн тараах ба мэдээллийн боловсруулалтын хугацааг тооцон үзэж НМЭ-ийн GEN 3.1 дэх хүснэгтэд заасан хэвлэх өдрүүдийн боломжит өдөр хэвлэн гаргана.

2.2.5 НМЭ-д оруулахаар ирүүлсэн өгөгдлийг холбогдох дүрэм, журмын дагуу шалгаж шаардлага хангасан тохиолдолд НМЭ-ийн Өөрчлөлтөөр хэвлэн тараана. Шаардлага хангаагүй тохиолдолд энэ талаар томилогдсон мэдээлэгчид мэдэгдэнэ.

2.2.6 НМУБ-ын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж буй 2.1.7-д заасан тоног төхөөрөмж, систем, сүлжээнд гэмтэл, saat ал тохиолдолд ТХНЯА-ны Ерөнхий зохицуулагч инженерт дараах хаягаар шуурхай мэдэгдэнэ. Үүнд:

Утас: 281604
Факс: 70049785
AFTN: ZMUBYFYX

2.2.7 НМУБ-аас зарлагдсан NOTAM мэдээнүүдийг энэхүү журмын Хавсралт 2-д дурьдсан албан тушаалтнуудад цахим шуудангаар тараана.

2.2.8 НМУБ-аас эрхлэн гаргаж буй бүтээгдэхүүнүүд болох НМЭ-ийн Өөрчлөлт (AIP AMDT), НМЭ-ийн Нэмэлт (AIP SUP), Нисэхийн мэдээллийн цуврал (AIC) болон Хүчинтэй NOTAM мэдээний жагсаалт (List of valid NOTAM)-аар цаг тухайд нь хангана.

2.2.9 Агаарын навигацийн үйлчилгээний байгууламжуудын хугацаат техникийн үйлчилгээний жилийн хуваарийн сүүлийн хувилбарыг A0 форматаар 10 хувь хэвлэж өгнө.

2.2.10 ТХНЯА-ны үйл ажиллагаанд ашиглагдах хяналттай нислэгийн зургуудад өөрчлөлт орох бүрд хяналттай хувийг ТХНЯА-д хэвлэж хүргүүлнэ.

2.2.11 НМУБ-ын тоног төхөөрөмжийн хөргөлтийн төхөөрөмж /air-conditioners/-үүдийн үзлэг, техник үйлчилгээ хийлгэх хүсэлтийг ТХНЯА-нд албан тоотоор хүргүүлнэ.

2.2.12 Орон нутгийн нисэх буудлуудад ашиглагддаг навигаци, холбооны тоног төхөөрөмжүүд болон цаг уурын ажиглалтын тоног төхөөрөмжтэй холбоотой мэдээллийг зарлахаас өмнө Ерөнхий зохицуулагч инженерээс тодруулга авна.

2.2.13 Мэдээний эх өгөгдлөөс зөрүүтэй ташаа мэдээлэл боловсруулан тараасан тохиолдолд НМУБ хариуцлага хүлээнэ.

2.2.14 НМУБ-ын ажилтны санаатай болон санамсаргүй буруу үйлдлээс болж техник, тоног төхөөрөмж, хэрэгсэлд гэмтэл, саатал гарсан нь тогтоогдсон нөхцөлд нисэхийн мэдээлэл/өгөгдөл тасалдуулсан хариуцлагыг НМУБ хүлээнэ.

3. БУСАД

3.1. Журмын үл нийцлийг илтгэх

3.1.1 Журмын заалт удаа дараа зөрчигдэж байгаа асуудал болон хамтын ажиллагааг зохицуулах журамтай холбоотой аливаа маргаантай асуудлыг хоёр тал /ААЧУХ-ААЧХХ, Удирдлагууд/ бие даан шийдвэрлэх боломжгүй тохиолдолд уг асуудлыг АНБЗХ-ээр шийдвэрлүүлнэ.

3.2. Журмын хэрэгжилтэнд дүн шинжилгээ хийх

3.2.1 Хоёр талын удирдлагууд энэхүү хамтын ажиллагааг зохицуулах журмын хэрэгжилтэнд доод тал нь жилд 1 удаа дүн шинжилгээ хийнэ.

3.2.2 Дүн шинжилгээгээр илэрсэн үл тохирлуудыг залруулах, дахин давтагдахаас сэргийлэх зорилгоор тохирох арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.

3.3. Журамд өөрчлөлт оруулах

3.3.1 Энэхүү хамтын ажиллагааг зохицуулах журамд өөрчлөлт, нэмэлт оруулах саналыг хоёр тал албан бичгээр гаргана.

3.4. Томилогдсон хариуцах ажилтнууд

ХҮСНЭГТ 2:
Томилогдсон хариуцах ажилтнуудын жагсаалт

Түүхий өгөгдөл	Томилогдсон мэдээлэгч	НМУБ
Түр шинж чанартай, NOTAM мэдээгээр зарлагдах өгөгдөл	Ерөнхий зохицуулагч инженер Утас: 281604	НШМХ-ийн Нисэхийн мэдээллийн техникийн ажилтан Утас: 285514
Түр шинж чанартай, NOTAM мэдээгээр зарлагдахгүй өгөгдөл	Ц/ш: engineershift@mcaa.gov.mn	Ц/ш: notam@mcaa.gov.mn
Бэлэн байдлын мэдээ		
Тогтмол шинж чанартай, НМЭ-д орох өгөгдөл	Д.Баяртготох ТХНЯ-ны дарга Утас: 285050 Ц/ш:bayartogtokh@mcaa.gov.mn	НТМХ-ийн НМЭ-ийн мэргэжилтэн Утас: 283014 НТМХ-ийн НМ-ийн ахлах мэргэжилтэн Утас: 283076 Ц/ш:aip@mcaa.gov.mn

**Агаарын навигацийн үйлчилгээний байгууламжуудын
ажиллагааны бэлэн байдлын өдөр тутмын мэдээ**

Д.д	Байгууламжууд	Ажиллагааны байдал	Тайлбар
	Холбооны хэсэг		
1	Нисэхийн суурин холбооны сүлжээ (AFTN)	Хэвийн/хэвийн бус	
2	Цаг уурын ажиглалтын автомат систем (AWOS)	Хэвийн/хэвийн бус	
3	Хиймэл дагуулын холбооны газрын сүлжээ (RADYANE VSAT)	Хэвийн/хэвийн бус	
4	Шилэн кабелийн сүлжээ	Хэвийн/хэвийн бус	
5	Алсын удирдлагатай агаар-газрын холбоо	Хэвийн/хэвийн бус	
	128.0 MHZ	Хэвийн/хэвийн бус	
	127.0 MHZ	Хэвийн/хэвийн бус	
	126.5 MHZ	Хэвийн/хэвийн бус	
	126.0 MHZ	Хэвийн/хэвийн бус	
	124.0 MHZ	Хэвийн/хэвийн бус	
6	Эрэн хайх авран туслах холбоо 121.5 MHZ	Хэвийн/хэвийн бус	
7	Аэродромын мэдээллийн автомат үйлчилгээ 125.0 MHZ	Хэвийн/хэвийн бус	
8	Ойртолтын бүсийн агаар-газрын холбоо (VHF) 120.0 MHZ	Хэвийн/хэвийн бус	
9	Цамхагийн агаар-газрын холбоо (VHF) 132.0 MHZ	Хэвийн/хэвийн бус	
10	БНХАУ НХҮТ хиймэл дагуулын холбооны газрын станц	Хэвийн/хэвийн бус	
	Дата суваг	Хэвийн/хэвийн бус	
	Дуун суваг	Хэвийн/хэвийн бус	
11	ОХУ НХҮТ хиймэл дагуулын холбооны газрын станц	Хэвийн/хэвийн бус	
	Дата суваг	Хэвийн/хэвийн бус	
	Дуун суваг	Хэвийн/хэвийн бус	
12	Тоон радиорелей станц (MW)	Хэвийн/хэвийн бус	
13	Дуун холболтын систем (GAREX)	Хэвийн/хэвийн бус	
14	Богино долгионы холбоо (HF)	Хэвийн/хэвийн бус	
	Арцат 5715 кГц	Хэвийн/хэвийн бус	
	Тул 5505 кГц	Хэвийн/хэвийн бус	
	Эрэн хайх, авран туслах 5680 кГц	Хэвийн/хэвийн бус	
15	Агаар-газар өгөгдлийг солилцогч (RGS)	Хэвийн/хэвийн бус	
	Баянтээг	Хэвийн/хэвийн бус	
	Мөрөн	Хэвийн/хэвийн бус	
	Сайншанд	Хэвийн/хэвийн бус	
	Улаанбаатар	Хэвийн/хэвийн бус	

Навигацийн хэсэг

16	Хэрэглэээр буулт үйлдэх систем (ILS) - IDA Localizer – ZMUB	Хэвийн/хэвийн бус
	Glide path – ZMUB	Хэвийн/хэвийн бус
	DME-ZMUB	Хэвийн/хэвийн бус
17	Marker – ZMUB	Хэвийн/хэвийн бус
	Middle marker (MM)	Хэвийн/хэвийн бус
	Outer marker (OM)	Хэвийн/хэвийн бус
18	Бүх чиглэлтэй хэт өндөр давтамжийн радио дохиологч (VOR)	Хэвийн/хэвийн бус
	Хэнгэр /MUR/	Хэвийн/хэвийн бус
	Сайншанд / SND/	Хэвийн/хэвийн бус
	Улаанбаатар /UDA/	Хэвийн/хэвийн бус
	Тайшир/ VGA/	Хэвийн/хэвийн бус
19	Зай хэмжих төхөөрөмж (DME)	Хэвийн/хэвийн бус
	Хэнгэр /MUR/	Хэвийн/хэвийн бус
	Сайншанд /SND/	Хэвийн/хэвийн бус
	Улаанбаатар /UDA	Хэвийн/хэвийн бус
	Дархан /DAR/	Хэвийн/хэвийн бус
	Бор-Өндөр /BUR/	Хэвийн/хэвийн бус

20	Чиглүүлэх радио нэвтрүүлэгч (NDB) - Улаанбаатар Inner NDB (IM) Outer NDB (DA)	Хэвийн/хэвийн бус Хэвийн/хэвийн бус
----	---	--

Ажиглалт, автоматжуулалтын хэсэг

Ажиглалтын хоёрдогч радиолокатор (MSSR)

21	Мөнх-Өлзийт	Хэвийн/хэвийн бус
22	Бор-Өндөр	Хэвийн/хэвийн бус
23	Хэнгэрэгтэй	Хэвийн/хэвийн бус
24	Их -Өлгий	Хэвийн/хэвийн бус
25	Баян-Тээг	Хэвийн/хэвийн бус
26	Сайхандулаан	Хэвийн/хэвийн бус
27	Бөмбөгөр	Хэвийн/хэвийн бус
	Автомат хамааралтай ажиглалтын систем (ADS-B)	
28	Ургамал	Хэвийн/хэвийн бус
29	Богд-Уул	Хэвийн/хэвийн бус
30	Хэнгэрэгтэй	Хэвийн/хэвийн бус
31	Их-Өлгий	Хэвийн/хэвийн бус
32	Баянтээг	Хэвийн/хэвийн бус
33	Далан	Хэвийн/хэвийн бус
34	Бөмбөгөр	Хэвийн/хэвийн бус
35	Сайншанд	Хэвийн/хэвийн бус
36	Булган	Хэвийн/хэвийн бус
37	Чойбалсан	Хэвийн/хэвийн бус
38	Ховд	Хэвийн/хэвийн бус
39	Өндөрхаан	Хэвийн/хэвийн бус
40	Улаанбаатар (AIRCON 2100 AUTOMATION SYSTEM)	Хэвийн/хэвийн бус

Гэрэл суулт, цахилгааны хэсэг

41	Гэрэл дохиоллын систем (AFL) - Улаанбаатар	Хэвийн/хэвийн бус
42	Нарийвчлалтай ойртолтын налуу заагч систем (PAPI)	Хэвийн/хэвийн бус
43	Бие даасан бэлтгэл цахилгаан тэжээл	Хэвийн/хэвийн бус
44	Цахилгаан хангамжийн хуваарилах байгууламжууд	Хэвийн/хэвийн бус
45	Тасралтгүй тэжээлийн төхөөрөмжүүд	Хэвийн/хэвийн бус

Ерөнхий зохицуулагч инженер .....

NOTAM мэдээг цахим шуудангаар авах
ТХНЯА-ны албан тушаалтан, цахим шуудангийн хаяг

1. Албаны удирдлага cnssd_managers@mcaa.gov.mn
2. Ерөнхий зохицуулагч инженер engineershift@mcaa.gov.mn

НИСЭХИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБА

Утас: 285514, 283014, Факс: 70049838, AFTN: ZMUBYOX, Цахим шуудан: notam@mcaa.gov.mn, aip@mcaa.gov.mn

МА-ЖҮ2-1

ТҮҮХИЙ ӨГӨГДӨЛ ХҮЛЭЭН АВАХ МАЯГТ

Мэдээлэгч байгууллага: _____ Утас: _____
Мэдээлэгчийн овог, нэр: _____ Факс: _____
Албан тушаал: _____ Цахим шуудан: _____
Гарын үсэг: _____ Хавсралтын тоо: _____

(Цагийг олон улсын цагаар бичнэ)

Эхлэх хугацаа (он сар өдөр цаг:мин)	Дуусах хугацаа (он сар өдөр цаг:мин)	Тусгайлан заасан хугацаа (Цагийн хуваарь)
Мэдээний утга:		НМЭ-ийн лавлагаа (НМЭ-ийн хуудасны дугаар)

**НИСЭХИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ БАЙГУУЛАГАД ТҮР ШИНЖ
ЧАНАРТАЙ МЭДЭЭЛЭЛ ДАМЖУУЛАХ ГАРЫН АВЛАГА**

1. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

1.1 Нэр томъёо, тодорхойлолт

- 1.1.1 Энэхүү гарын авлагад MNS 6409:2015 “Иргэний нисэх-Ерөнхий нэр томъёо, тодорхойлолт”-д орсон нэр томъёо, тодорхойлолтуудыг ашиглана.
- 1.1.2 Томилогдсон мэдээлэгч гэж ИНЕГ-ын даргын 2016 оны 06 сарын 13-ны өдрийн A/414 тоот тушаалын хавсралт 2-оор батлагдсан Агаарын навигацийн бодлого, зохицуулалтын хэлтсийн нэгж болох Техник хангарт, навигацийн үйлчилгээний албыг хэлнэ.

1.2 Цаг

- 1.2.1 Энэхүү гарын авлагад Олон улсын цаг (UTC)-ийг ашиглана. Он, сар, өдөр болон цаг, минутыг ICAO-ийн Annex 5, Attachment E-д заасны дагуу тоон хэлбэрээр бичнэ. Жишээ нь: 2018 оны 05 сарын 15-ны 08 цаг 15 минутыг бичихдээ:

180515 08:15 гэж бичнэ.

1.3 Компьютерийн систем

- 1.3.1 НМУБ-д дамжуулах түүхий өгөгдлийн маягтыг бөглөхдөө Microsoft Word 2003 болон түүнээс дээшхи хувилбарыг ашиглах ба Arial, size 12 үсгийн фонтыг ашиглана.
- 1.3.2 НМУБ-д тоон хэлбэрээр дамжуулагдах түүхий өгөгдлийн маягт нь Adobe Acrobat 5.0 болон түүнээс дээшхи хувилбарын програм дээр уншигдахаар pdf файл байна.

1.4 Түр шинж чанартай NOTAM мэдээгээр зарлагдах мэдээллийн жагсаалт

NOTAM код	Өгөгдөл	NOTAM мэдээ зарлагдах нөхцлүүдийн товч утга
LA	Ойртолтын гэрлэн систем /Approach lighting system (ALS)	Ойртолтын гэрлийн систем дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдхөх, шалгалт хийх, категори буурах гэх мэт
LB	Аэродромын гэрэлт дохио /Aerodrome beacon (ABN)	Аэродромын гэрэлт дохио дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох гэх мэт
LE	ХБЗ-ны хажуугийн хязгаарын гэрэл /RWY edge light	ХБЗ-ны хажуугийн хязгаарын гэрэл дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох гэх мэт
LI	ХБЗ-ны төгсгөлийн гэрэл /Runway end identifier lights	ХБЗ-ны төгсгөлийн гэрэл дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох гэх мэт
LP	Нарийвчлалтай ойртолтын налуу заагч систем /Precision	Нарийвчлалтай ойртолтын налуу заагч систем дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх,

**НИСЭХИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ БАЙГУУЛАГАД ТҮР ШИНЖ
ЧАНАРТАЙ МЭДЭЭЛЭЛ ДАМЖУУЛАХ ГАРЫН АВЛАГА**

1. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

1.1 Нэр томъёо, тодорхойлолт

- 1.1.1 Энэхүү гарын авлагад MNS 6409:2015 “Иргэний нисэх-Ерөнхий нэр томъёо, тодорхойлолт”-д орсон нэр томъёо, тодорхойлолтуудыг ашиглана.
- 1.1.2 Томилогдсон мэдээлэгч гэж ИНЕГ-ын даргын 2016 оны 06 сарын 13-ны өдрийн A/414 тоот тушаалын хавсралт 2-оор батлагдсан Агаарын навигацийн бодлого, зохицуулалтын хэлтсийн нэгж болох Техник хангарт, навигацийн үйлчилгээний албыг хэлнэ.

1.2 Цаг

- 1.2.1 Энэхүү гарын авлагад Олон улсын цаг (UTC)-ийг ашиглана. Он, сар, өдөр болон цаг, минутыг ICAO-ийн Annex 5, Attachment E-д заасны дагуу тоон хэлбэрээр бичнэ. Жишээ нь: 2018 оны 05 сарын 15-ны 08 цаг 15 минутыг бичихдээ:

180515 08:15 гэж бичнэ.

1.3 Компьютерийн систем

- 1.3.1 НМУБ-д дамжуулах түүхий өгөгдлийн маягтыг бөглөхдөө Microsoft Word 2003 болон түүнээс дээшхи хувилбарыг ашиглах ба Arial, size 12 үсгийн фонтыг ашиглана.
- 1.3.2 НМУБ-д тоон хэлбэрээр дамжуулагдах түүхий өгөгдлийн маягт нь Adobe Acrobat 5.0 болон түүнээс дээшхи хувилбарын програм дээр уншигдахаар pdf файл байна.

1.4 Түр шинж чанартай NOTAM мэдээгээр зарлагдах мэдээллийн жагсаалт

NOTAM код	Өгөгдөл	NOTAM мэдээ зарлагдах нөхцлүүдийн товч утга
LA	Ойртолтын гэрлэн систем /Approach lighting system (ALS)	Ойртолтын гэрлийн систем дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдхөх, шалгалт хийх, категори буурах гэх мэт
LB	Аэродромын гэрэлт дохио /Aerodrome beacon (ABN)	Аэродромын гэрэлт дохио дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох гэх мэт
LE	ХБЗ-ны хажуугийн хязгаарын гэрэл /RWY edge light	ХБЗ-ны хажуугийн хязгаарын гэрэл дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох гэх мэт
LI	ХБЗ-ны төгсгөлийн гэрэл /Runway end identifier lights	ХБЗ-ны төгсгөлийн гэрэл дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох гэх мэт
LP	Нарийвчлалтай ойртолтын налуу заагч систем /Precision	Нарийвчлалтай ойртолтын налуу заагч систем дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх,

	approach path indicator (PAPI)	эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдөх, шалгалт хийх гэх мэт
LR	Гэрэл суултын тоног төхөөрөмж /All landing area lighting facilities	Гэрэл суултын тоног төхөөрөмж дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох гэх мэт
LT	ХБЗ-ны босгоны гэрэл /Threshold light	ХБЗ-ны босгоны гэрэл дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох гэх мэт
LY	Яз-ын хажуугийн хязгаарын гэрэл /Taxiway edge light	Яз-ын хажуугийн хязгаарын гэрэл дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох гэх мэт
CA	Агаар газар холбооны тоног төхөөрөмж /Air ground communication facilities	Агаар газар холбооны тоног төхөөрөмж дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах давтамж өөрчлөгдөх, дуудлага өөрчлөгдөх, өөр тоног төхөөрөмжөөр түр орлуулах, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдөх, хязгаарлалт тогтоох гэх мэт
IG	Глиссад /Glide path (GP)	Глиссад (GP) дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах давтамж өөрчлөгдөх, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдөх, шалгалт хийх гэх мэт
IC	Хэрэглэлээр буулт үйлдэх систем /Instrument landing system (ILS)	Хэрэглэлээр ойртолт үйлдэх систем (ILS) дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах давтамж өөрчлөгдөх, дуудлага өөрчлөгдөх, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдөх, шалгалт хийх гэх мэт
ID	ILS/DME	ILS/DME дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах давтамж өөрчлөгдөх, нэр дуудлага өөрчлөгдөх, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдөх, шалгалт хийх гэх мэт
IL	Курсын радио дохиологч /Localizer(LOC)	Курс (LOC) дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах давтамж өөрчлөгдөх, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдөх, шалгалт хийх гэх мэт
II	Ойрын маркер /Inner marker ILS)	Ойрын маркер дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, шалгалт хийх гэх мэт
IM	Дундын маркер /Middle marker (IM ILS)	Дундын маркер дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, шалгалт хийх гэх мэт
IO	Холын маркер /Outer marker (OM ILS)	Холын маркер дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, шалгалт хийх гэх мэт
ND	Зай хэмжих төхөөрөмж /Distance measuring equipment (DME)	Зай хэмжих төхөөрөмж (DME) дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах давтамж өөрчлөгдөх, нэр дуудлага өөрчлөгдөх, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдөх, шалгалт хийх гэх мэт

NB	Чиглүүлэх радио нэвтрүүлэгч /Non directional radio beacon (NDB)	Чиглүүлэх радио нэвтрүүлэгч (NDB) дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах давтамж өөрчлөгдхөх, нэр дуудлага өөрчлөгдхөх, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдхөх, шалгалт хийх гэх мэт
NV	Бүх чиглэлтэй хэт өндөр давтамжийн радио дохиологч (VOR)	Бүх чиглэлтэй хэт өндөр давтамжийн радио дохиологч (VOR) дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах давтамж өөрчлөгдхөх, нэр дуудлага өөрчлөгдхөх, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдхөх, шалгалт хийх гэх мэт
NM	VOR/DME	VOR/DME дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах давтамж өөрчлөгдхөх, нэр дуудлага өөрчлөгдхөх, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдхөх, шалгалт хийх гэх мэт
SA	Аэродромын автомат мэдээллийн үйлчилгээ /Automatic terminal information service (ATIS)	Аэродромын автомат мэдээллийн үйлчилгээ (ATIS) дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох, ажиллах давтамж өөрчлөгдхөх, ажиллах цагийн хуваарь өөрчлөгдхөх гэх мэт
FM	Цаг уурын үйлчилгээний тоног төхөөрөмжүүд/ Meteorological service	Цаг уурын үйлчилгээний тоног төхөөрөмжүүд дээр техник үйлчилгээ хийж нислэгт ашиглахгүй байх, эвдрэл гэмтэл гарч ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох гэх мэт

1.5 Түр шинж чанартай NOTAM мэдээгээр зарлагдахгүй мэдээллийн жагсаалт

Өгөгдлийннэр	Зарлан мэдээлэгдэх нөхцлүүдийн товч утга
AFTN сүлжээ	
RCAG	
Дотоод сүлжээ	
Интернет	
Цахилгаан хангамж (Төвийн тэжээл, бие даасан бэлтгэл тэжээл)	Техник үйлчилгээ хийх зорилгоор үйл ажиллагаанд ашиглахгүй байх, эвдрэл, гэмтэл гарсны улмаас ажиллагаагүй болох, буцаад хэвийн үйл ажиллагаанд орох гэх мэт
NOTAM мэдээгээр зарлагдах шаардлагагүй боловч хэрэглэгчдэд мэдэгдэх зайлшгүй шаардлагатай бусад мэдээлэл/өгөгдлүүд	

1.6 Түр шинж чанартай NOTAM мэдээгээр зарлагдах өгөгдлүүд дараах шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

a) Өгөгдөл дамжуулах цаг хугацааны шаардлага

- Хэрэв тоног төхөөрөмжид эвдрэл, гэмтэл, саатал гарсан тохиолдолд NOTAM мэдээгээр зарлуулах өгөгдлийг гэмтэл, саатал гарснаас хойш богино хугацаанд НМҮБ-д дамжуулна.
- Хэрэв тоног төхөөрөмжид урьдчилан төлөвлөсөн хугацаат техник үйлчилгээ хийх тохиолдолд NOTAM мэдээгээр зарлуулах өгөгдлийг техник үйлчилгээ эхлэхээс 24 цагийн өмнө НМҮБ-д дамжуулна.
- Хэрэв тоног төхөөрөмжийн ажиллах цагийн хуваарь, ажиллах давтамж, дуудлагыг түр хугацаагаар өөрчлөх тохиолдолд NOTAM мэдээгээр

зарлуулах өгөгдлийг уг өөрчлөлт хүчин төгөлдөр болохоос 3 хоногийн өмнө НМҮБ-д дамжуулна.

b) Өгөгдөл дамжуулах формат

- 1) NOTAM мэдээгээр зарлуулах өгөгдлийг тоон хэлбэрээр дамжуулах тохиолдолд НМҮБ-ын ZMUBYOYX, ZMUBYNYX гэсэн AFTN хаягуудыг ашиглана.
  - 2) NOTAM мэдээгээр зарлуулах өгөгдлийг цаасан хэлбэрээр дамжуулах тохиолдолд энэхүү журмын Хавсралт 1 дэх “Түүхий өгөгдөл хүлээн авах маягт”-аар дамжуулна. Түүхий өгөгдлийн маягтыг НМҮБ-ын 70049838 дугаарын факс, notam@mcaa.gov.mn гэсэн цахим шуудангаар дамжуулна эсхүл биечлэн хүргэнэ. Цахим шуудан ашигласан тохиолдолд хүлээн авсан эсэхийг 285514 тоот утсаар лавлаж баталгаажуулна.
  - 3) Нислэгийн аюулгүй ажиллагаанд шууд хамааралтай мэдээллийг яаралтай NOTAM мэдээгээр зарлуулах шаардлага гарсан тохиолдолд НМҮБ-ын 285514 дугаарын утсаар NOTAM мэдээ зарлуулах өгөгдлийг дамжуулж болно. Утсаар дамжуулсан тохиолдолд заавал НМҮБ-ын ZMUBYOYX, ZMUBYNYX гэсэн AFTN хаягуудаар өгөгдлийг нөхөж дамжуулна. Утсаар өгсөн болон AFTN-ээр нөхөж өгсөн өгөгдлийн цаг хугацаа болон утга нь хоорондоо зөрүүгүй байна.
- c) NOTAM мэдээ зарлуулах өгөгдөл нь дараах мета өгөгдлүүдийг багтаасан байна.
- 1) Товч утга: Энэ хэсэгт NOTAM мэдээгээр зарлагдах мэдээллийн утгыг бичнэ. Жишээ нь: “ХБЗ 14-ийн PAPI дээр шалгалтын нислэг хийх тул нислэгт ашиглахгүй”, “Чиглүүлэх радио нэвтрүүлэгч DA дээр гэмтэл гарсан тул нислэгт ашиглахгүй” гэх мэт;
  - 2) Эхлэх хугацаа: Энэ хэсэгт тоног төхөөрөмжид гэмтэл гарсан, техник үйлчилгээ эхлэх гэх мэт NOTAM мэдээгээр зарлагдах өгөгдөл хүчин төгөлдөр болох хугацааг бичнэ. Жишээ нь: “180515 08:15” гэх мэт;
  - 3) Дуусах хугацаа: Энэ хэсэгт төхөөрөмжид гарсан эвдрэл, гэмтэл хэвийн болох, техник үйлчилгээ дуусах гэх мэт NOTAM мэдээгээр зарлагдах өгөгдөл хүчингүй болох хугацааг бичнэ. Хэрэв дуусах хугацаа тодорхойгүй бол тухайн мэдээллийг өгч буй инженер техникийн ажилтнууд тооцоолж, тооцоот хугацааг бичнэ. NOTAM мэдээг 3 сараас дээш хугацаатай зарлуулахгүй. Жишээ нь: “180820 08:15” гэх мэт;
  - 4) Мэдээлэгчийн нэр: Энэ хэсэгт NOTAM мэдээгээр зарлуулах өгөгдөл өгч буй ажилтны нэрийг бичнэ. Жишээ нь: “TXHYA-ны Ерөнхий зохицуулагч инженер Н.Билгүүн” гэх мэт.

1.7 Түр шинж чанартай энгийн текст мэдээгээр зарлагдах өгөгдлүүд дараах шаардлагыг хангасан байна.

a) Өгөгдөл дамжуулах цаг хугацааны шаардлага

1. Хэрэв тоног төхөөрөмжид эвдрэл, гэмтэл, саатал гарсан тохиолдолд энгийн текст мэдээгээр зарлуулах өгөгдлийг гэмтэл, саатал гарснаас хойш богино хугацаанд НМҮБ-д дамжуулна.

2. Хэрэв тоног төхөөрөмжид урьдчилан төлөвлөсөн хугацаат техник үйлчилгээ хийх тохиолдолд энгийн текст мэдээгээр зарлуулах өгөгдлийг техник үйлчилгээ эхлэхээс 24 цагийн өмнө НМҮБ-д дамжуулна.
  3. Хэрэв тоног төхөөрөмжийн ажиллах цагийн хуваарь, ажиллах давтамж, дуудлагыг түр хугацаагаар өөрчлөх тохиолдолд энгийн текст мэдээгээр зарлуулах өгөгдлийг уг өөрчлөлт хүчин төгөлдөр болохоос 3 хоногийн өмнө НМҮБ-д дамжуулна.
- b) Өгөгдөл дамжуулах формат
- 1) Энгийн текст мэдээгээр зарлуулах өгөгдлийг тоон хэлбэрээр дамжуулах тохиолдолд НМҮБ-ын ZMUBYOYX, ZMUBYNYX гэсэн AFTN хаягуудыг ашиглана.
  - 2) Энгийн текст мэдээгээр зарлуулах өгөгдлийг цаасан хэлбэрээр дамжуулах тохиолдолд энэхүү журмын Хавсралт З дэх “Түүхий өгөгдөл хүлээн авах маягт”-аар дамжуулна. Түүхий өгөгдлийн маягтыг НМҮБ-ын 70049838 дугаарын факс, notam@mcaa.gov.mn гэсэн цахим шуудангаар дамжуулна эсхүл биечлэн хургэнэ. Цахим шуудан ашигласан тохиолдолд хүлээн авсан эсэхийг 285514 тоот утсаар лавлаж баталгаажуулна.
  - 3) Нислэгийн аюулгүй ажиллагаанд шууд хамааралтай мэдээллийг яаралтай энгийн текст мэдээгээр зарлуулах шаардлага гарсан тохиолдолд НМҮБ-ын 285514 дугаарын утсаар NOTAM мэдээ зарлуулах өгөгдлийг дамжуулж болно. Утсаар дамжуулсан тохиолдолд заавал НМҮБ-ын ZMUBYOYX, ZMUBYNYX гэсэн AFTN хаягуудаар өгөгдлийг нөхөж дамжуулна. Утсаар өгсөн болон AFTN-ээр нөхөж өгсөн өгөгдлийн цаг хугацаа болон утга нь хоорондоо зөрүүгүй байна.
- c) Энгийн текст мэдээгээр зарлуулах өгөгдөл нь дараах мета өгөгдлүүдийг багтаасан байна.
- 1) Товч утга: Энэ хэсэгт энгийн текст мэдээгээр зарлагдах өгөгдлийн товч утгыг бичнэ. Жишээ нь: “Өндөрхаяаны RCAG 126.0MHz дээр техник үйлчилгээ хийх тул нислэгт ашиглахгүй”, “Дотоод сүлжээнд гэмтэл гарсан тул ашиглахгүй” гэх мэт;
  - 2) Эхлэх хугацаа: Энэ хэсэгт тоног төхөөрөмжид гэмтэл гарсан, техник үйлчилгээ эхлэх гэх мэт энгийн текст мэдээгээр зарлагдах өгөгдөл хүчин төгөлдөр болох хугацааг бичнэ. Жишээ нь: “180515 08:15” гэх мэт;
  - 3) Дуусах хугацаа: Энэ хэсэгт төхөөрөмжид гарсан эвдрэл, гэмтэл хэвийн болох, техник үйлчилгээ дуусах гэх мэт энгийн текст мэдээгээр зарлагдах өгөгдөл хүчингүй болох хугацааг бичнэ. Хэрэв дуусах хугацааг тодорхойлох боломжгүй бол “хугацаа тодорхойгүй” гэж өгч болно. Жишээ нь: “180530 10:15” эсхүл “хугацаа тодорхойгүй” гэх мэт;
  - 4) Мэдээлэгчийн нэр: Энэ хэсэгт энгийн текст мэдээгээр зарлуулахаар өгөгдөл өгч буй ажилтны нэрийг бичнэ. Жишээ нь: “TXHYA-ны Ерөнхий зохицуулагч инженер Н.Билгүүн” гэх мэт